

NEGALIOS SUTRIKIMAI MOKYMOŠI SUNKUMAI

KAS TAI?

Paruošė Pasvalio r. sav. Pedagoginės psichologinės tarnybos
vyresnioji specialioji pedagogė Inga Kaulinskienė (2012)

Negalioms priskiriami raidos, sensorinių, fizinių funkcijų ir kiti įgimti ar įgyti sveikatos sutrikimai (sutrikimo kilmė gali būti biologinė, pedagoginėmis priemonėmis pašalinti priežasčių neįmanoma), kurie trukdo pažinti, tyrinėti aplinką, siekti akademinių žinių, trukdo socialinę, emocinę ir asmenybės raidą.

Negalioms priskiriami šie sutrikimai:

- Intelektų sutrikimai;
- Regos sutrikimai;
- Klausos sutrikimai;
- Kochleariniai implantai;
- Judesio ir padėties bei neurologiniai sutrikimai;
- Įvairiapusiai raidos sutrikimai;
- Kurčneregystė;
- Kompleksinė negalia.

Asmenims, turintiems šių sutrikimų, gali būti reikalinga kitų žmonių priežiūra, jiems skiriamos socialinės ir medicininės paslaugos, teikiama švietimo pagalba.

Mokymosi aplinkos ir Bendrojo ugdymo programų pritaikymas priklauso nuo asmens negalios pobūdžio ir ugdymosi poreikių.

Sutrikimams priskiriami mokymosi (dviejų ar daugiau dalykų – skaitymo, rašymo, matematikos ar kitų dalykų), taip pat elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimai, kurie pasireiškia vaikui įsisavinant mokymosi programą, tai yra įgyjant pagrindinių kompetencijų.

Sutrikimų, grupei priskiriami:

- Mokymosi sutrikimai:
  - *Bendrieji mokymosi sutrikimai.
  - *Specifiniai mokymosi sutrikimai:

**skaitymo   **rašymo   **matematikos

- Neverbaliniai mokymosi sutrikimai.
- Elgesio ir emocijų sutrikimai.
- Kalbėjimo ir kalbos sutrikimai.
- Kompleksinis sutrikimas.

Mokiniam, turintiems šių sutrikimų, reikalingas ilgalaikis specialusis ugdymasis ir jiems gali būti skiriamos psichologo, socialinės ir/ arba medicininės paslaugos.

Šių sutrikimų turintys mokiniai sudaro didžiausią dalį specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių bendrojo ugdymo įstaigose.

Mokymosi sunkumai kyla, kai dėl nepalankios (kultūrinės/kalbinės, pedagoginės, socialinės-ekonominės) aplinkos ar susidariusių aplinkybių apribojamos asmens galimybės realizuoti savo gebėjimus įsisavinant mokymosi programas.

Mokymosi sunkumams priskiriami:

- Besimokantys ne gimtąja kalba arba gyvenantys kitoje kultūrinėje/kalbinėje aplinkoje;
- Sulėtėjusi raida;
- Sveikatos problemos;
- Nepalankūs aplinkos veiksniai;
- Emocinės krizės;
- Nerealizuoti ypatingi gabumai.

Sunkumai laikini ir asmens specialieji ugdymosi poreikiai sprendžiami suteikiant atitinkamą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir/ar specialiąją pagalbą.

Mokymosi sunkumai dėl sulėtėjusios raidos išryškėja iki 7-8 metų amžiaus ir pasireiškia atsilikimu nuo bendraamžių bent vienoje iš sričių: pažintinės, motorikos, komunikacijos, savitvarkos, socialinės ir emocinės.

Švietimo pagalba – psichologinė, socialinė pedagoginė, specialioji pedagoginė ir/ar specialioji pagalba teikiama:

- mokiniams,
- jų tėvams, globėjams, rūpintojams,
- mokytojams,
- švietimo teikėjams.

Pagalbą teikia mokyklų, pedagoginių psichologinių tarnybų ar švietimo pagalbos tarnybų psichologai, socialiniai pedagogai, specialieji pedagogai, logopedai, mokytojo padėjėjai.

Siekiant kryptingos, veiksmingos pagalbos mokiniui, užtikrinant jo gerovę mokykloje, psichologinė, socialinė pedagoginė, specialioji pedagoginė bei specialioji pagalba turi būti derinamos tarpusavyje.

Literatūra:

1. *Inkliuzinis ugdymas ir komandinė pagalba mokiniui*. Metodinės rekomendacijos mokytojams, švietimo pagalbos teikėjams. SPPC, 2011.
2. *Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašo*. LR švietimo ir mokslo ministro, LR sveikatos apsaugos ministro ir LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. V-1265/V-685/A1-317.
3. *LR švietimo įstatymas*. Vilnius, 2011.

